

จับเข่าคุย ‘งานวิจัย’ กับ ศ.นพ.ประทักษิ์ โอประเสริฐสวัสดิ์

ด้วยบทบาทของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็นทั้งโรงเรียนแพทย์ สถาบันการศึกษา และ ศูนย์กลางในการทำวิจัย ที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกันอย่างชัดเจน ทำให้เกิดผลสำเร็จทางการเรียนการสอน การรักษาทางการแพทย์และการพยาบาล รวมทั้งการผลิตผลงานวิจัยชั้นเยี่ยมออกมาอยู่เสมอและต่อเนื่อง

คอลัมน์ Research Inspiration ฉบับนี้ ได้รับเกียรติอย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์นายแพทย์ประทักษิ์ โอประเสริฐสวัสดิ์ รองคณบดีฝ่ายวิจัย ผู้กุมบังเหียนและกุญชื้อใหญ่ของการทำวิจัยที่ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ถึงเรื่องรูปแบบการทำงานวิจัยที่ผ่านมา ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัย และการสนับสนุนของคณะฯ ในด้านการวิจัย

งานวิจัยของรามารับดีเป็นอย่างไรบ้าง

การทำวิจัยในรามารับดีนั้นมีอยู่ 3 รูปแบบ คือ งานวิจัยทางคลินิก ซึ่งเป็นงานวิจัยที่มีมากที่สุด สองคือ งานวิจัยทางด้านสังคม ส่วนมากจะเป็นอาจารย์จากโรงเรียนพยาบาลรามารับดีที่เป็นผู้ดำเนินการ และส่วนที่สามคือ งานวิจัยทางห้องปฏิบัติการ ซึ่งมีอาจารย์หลายท่านสนใจเข้ามาทำกันมากขึ้น เป้าหมายของเราอยากให้มีความผลงานวิจัยทางห้องปฏิบัติการเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากงานวิจัยทางคลินิกและงานวิจัยทางด้านสังคม เพราะงานวิจัยทางห้องปฏิบัติการจะช่วยให้สามารถอธิบายความเป็นมาเป็นไปของโรคต่างๆ ในด้านของรายละเอียดได้ดีขึ้น ในขณะนี้เรามีอาจารย์อยู่จำนวนหนึ่งแล้ว ซึ่งอาจารย์เหล่านี้ได้ร่วมกันจัดตั้งหลักสูตรนานาชาติ ระดับปริญญาเอก คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามารับดี มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งจะเปิดรับนักศึกษาในเดือนสิงหาคมนี้

ความน่าสนใจของหลักสูตรนี้คืออะไร

ความน่าสนใจคือการแปลข้อมูลจากข้อมูลพื้นฐานในเชิงลึกนำมาประยุกต์ใช้ทางคลินิกให้ได้ ซึ่งเมื่อก่อนเรามีปัญหาในการรักษา คือ รักษาไปเรื่อยๆ แต่ไม่รู้ว่าการเกิดโรคที่แท้จริงนั้นคืออะไร เช่นโรคทางด้านพันธุกรรม รวมทั้งความรู้ทางด้านสเต็มเซลล์ ซึ่งตอนนี้เรามีห้องปฏิบัติการทางด้านสเต็มเซลล์แล้ว

ปัญหาที่พบของการบริหารงานวิจัยมีอะไรบ้าง

ปัญหาคือเรื่องของงานวิจัย คือเรามีงานวิจัยปริมาณหนึ่งแต่ยังไม่มากพอตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เราวางแผนไว้ว่าในปี 2560 อาจารย์ทุกท่านจะต้องมีงานวิจัย 1 เรื่องต่อคนต่อปี ซึ่งเราต้องผลักดันส่วนนี้ให้เกิดขึ้นให้ได้นอกจากนี้เราได้ให้การสนับสนุนงานวิจัยแก่นักวิจัยและนักวิจัยรุ่นใหม่ โดยคณะฯ มีทุนพัฒนาศักยภาพอาจารย์ด้านวิจัย เพื่อช่วยให้มีผลงานวิจัยเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีห้องปฏิบัติการ และมีเจ้าหน้าที่ที่ช่วยในด้านของการวิเคราะห์ข้อมูลระเบียบวิธีวิจัย สถิติ ทางด้านคลินิก

ก็จะมีทีม CRC (Clinical Research Center) คอยให้ความช่วยเหลืออยู่ที่สำนักงานวิจัยฯ มีนักสถิติ มีเจ้าหน้าที่ทางการเงินคอยดูแลเรื่องทุนวิจัย และคณะฯ เองก็มีแนวโน้มในการขยายในส่วนของทุนวิจัย เพราะนักวิจัยรุ่นใหม่ต้องการทุนวิจัยสนับสนุนเบื้องต้น ซึ่งตอนนี้คณะฯ มีแนวโน้มในการเพิ่มทุนวิจัยมากขึ้น

มีความคิดเห็นอย่างไรกับการเข้ามาของแหล่งทุนภายนอก (จากบริษัทฯ)

เป็นคนละส่วนกัน ต้องแยกออกเป็น 2 ส่วน คือมหาวิทยาลัยมหิดลเองมองว่าทุนวิจัยจากบริษัทฯเป็นการรับจ้างทำวิจัย ซึ่งการทำวิจัยลักษณะนี้จะมีผลงานออกมาแต่ไม่ค่อยได้เห็นชื่อของสถาบันเข้าไปร่วมด้วย แต่ก็มีข้อดีคือทำให้นักวิจัยของเราสามารถเรียนรู้การทำงานเป็นการสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับนักวิจัยอื่นได้ และมีประโยชน์ในด้านของยาหรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ใหม่ๆ ที่จะได้มีโอกาสให้ผู้ป่วยได้ใช้

ความยากง่ายในการกระตุ้นให้เกิดการทำวิจัย

ที่เราทราบคือ อาจารย์มีเวลาในการทำวิจัยน้อย และที่เรื่องความชอบความถนัดในการทำวิจัย และที่สำคัญคือเรื่องเวลา เพราะอาจารย์เราส่วนมากต้องทำงานบริการรักษาผู้ป่วยค่อนข้างมาก เราจึงต้องหาทางช่วยให้นักวิจัยได้มีเวลาที่เฉพาะในการทำวิจัย นอกจากนี้ทางคณะฯ ก็มี CRC คอยให้การสนับสนุนอยู่ด้วย แต่ความยากก็คือ การทำให้นักวิจัยมีความอยากที่จะทำวิจัย ส่วนเรื่องความรับผิดชอบของอาจารย์นั้น ก็มีหน้าที่ในการสอน และการบริการอยู่แล้ว ฉะนั้น การทำวิจัยจึงต้องมีการตกลงกัน และดูความถนัดของอาจารย์แต่ละท่านตามความเหมาะสม ซึ่งต่อไปเราอาจกำหนดเป้าหมายเป็นรายๆ ไป

งานวิจัยของรามาธิบดีในสายตาของคนนอกเป็นอย่างไร

งานวิจัยของเราส่วนใหญ่พยายามมุ่งเน้นให้เป็นงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ เพื่อให้เป็นที่รับรู้ของคนในวงกว้าง ในสายตาของคนนอกก็ยังคงถือว่า งานวิจัยจากคณะฯ ของเราก็ออยู่ในระดับที่ดีพอสมควร

พูดถึงรามาธิบดีที่บางพลี (สถาบันการแพทยจักรีนฤเบดินทร์) จะมีการทำวิจัยหรือไม่อย่างไร

ที่บางพลีจะมีการทำวิจัยแน่นอน แนวคิดที่วางไว้ งานวิจัยที่บางพลีจะมีความหลากหลาย เน้นงานวิจัยในเรื่องของอาชีวอนามัย เพราะเป็นเขตพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก เพื่อที่ผลงานวิจัยจะได้นำมาใช้แก้ปัญหาของชุมชนและสังคมได้อย่างเฉพาะเจาะจง

อยากฝากถึงนักวิจัยรุ่นใหม่อย่างไรบ้าง

ในการที่จะเป็นนักวิจัยนั้น ต้องมีความอยากหรือสนใจ มีคำถามในตัวเองที่ต้องการคำตอบ เพราะงานวิจัยคือการหาคำตอบ หากคนรุ่นใหม่มีความกระหายในการหาคำตอบ ก็จะมีผลงานวิจัยออกมา และสร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเองและคณะฯ ของเรา ส่วนเรื่องของความพร้อม คณะฯ ได้เตรียมความพร้อมให้นักวิจัยแล้ว แต่ในการทำวิจัยอย่าทำวิจัยคนเดียวควรมีทีม การวิจัยต้องใช้ระยะเวลา อาจมีการท้อบ้าง ทีมวิจัยต้องให้กำลังใจกันและกัน ก็จะช่วยกันและประคองกันไปได้ ทำให้มีผลงานวิจัยออกมาได้

“การทำงานวิจัยหนึ่งชิ้นให้สำเร็จได้นั้น เชื่อว่าต้องใช้เวลา ใช้ความอดทน ความพยายาม และแบ่งหน้าที่กันภายในทีมอย่างชัดเจน และเหนือสิ่งอื่นใด ให้มองที่ผลสำเร็จจากการทำวิจัย ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมากทั้งต่อตนเอง ผู้ป่วย ชุมชน และสังคม ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์ของคณะฯ ของเราก็คจะเป็นคณะแพทยศาสตร์ชั้นนำในระดับสากลและเป็นประตูสู่การก้าวสู่สุขภาพของประเทศ”